

CZU 343.9:343.541

DIMENSIUNI CRIMINOLOGICE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE EXPLOATARE SEXUALĂ A FEMEILOR ȘI COPIILOR

Iurie LARIL,
dr. în drept, conf. univ.

Oleg POHILĂ,
dr. în drept

În ultimele decenii exploatarea sexuală a femeilor și copiilor constituie una dintre cele mai dinamice și dezvoltate tipuri ale criminalității contemporane. Este incontestabil și faptul că activitatea grupărilor criminale ce practică această indeletnicire infracțională devine tot mai intensă. Datele statistice oficiale cu privire la infracțiunile din sfera exploatarea sexuală a femeilor și copiilor în Republica Moldova pentru ultima perioadă de timp au fixat o creștere generală a numărului de infracțiuni din categoria analizată. Totodată, numărul real al acestor infracțiuni este mult mai mare decât cel înregistrat oficial, fenomenul respectiv caracterizându-se printr-un grad de latentitate sporită atât la nivel național, cât și mondial. Elucidarea acestor aspecte constituie un punct de reper important în organizarea procesului de prevenire și combatere a fenomenului exploatarea sexuală.

Cuvinte-cheie: exploatare sexuală, abuz sexual, femei, copii, sclavie sexuală, comerț cu sclavi, trafic de persoane, prostituție, pornografie infantilă, industrie pornografică.

CRIMINOLOGICAL DIMENSIONS REGARDING THE CRIMES OF SEXUAL EXPLOITATION OF WOMEN AND CHILDREN

Iurie LARIL,
PhD, associate professor

Oleg POHILĂ
PhD

Sexual exploitation of women and children has been one of the most dynamic and developed types of contemporary crime during recent decades. It is also indisputable that the activity of criminal groups which practice this criminal occupation is becoming more intense. Official statistics on crimes in the field of sexual exploitation of women and children in the Republic of Moldova for the last period of time have set a general increase in the number of crimes covered by the analyzed category. At the same time, the real number of these crimes is much higher than the officially registered one, the respective phenomenon being characterized by a degree of increased latency both at national and global level. The elucidation of these aspects is an important landmark in the organization of the process of preventing and combating the phenomenon of sexual exploitation.

Keywords: sexual exploitation, sexual abuse, women, children, sexual slavery, slave trade, human trafficking, prosti-

Introducere. Conform ultimelor date ale experților UNESCO și Organizației Internaționale a Muncii, anual 1 milion de fetițe sunt supuse exploatarea sexuală prin forțarea la prostituție. Tot în acest context, Departamentul de Stat al SUA a adus la cunoștință următoarele informații: anual victime ale

traficului internațional de persoane devin de la 600 până la 800 mii de oameni. Luând în considerare traficul de persoane în interiorul țărilor, numărul victimelor poate ajunge de la 2 până la 4 milioane de oameni [1].

Potrivit unor evaluări în domeniu realizate de OSCE, Europa Centrală și cea de Est, in-

clusiv fosta URSS, se află pe locul doi în lume la capitolul trafic de persoane, după Asia de Sud-Est. Anual, această regiune furnizează pe piața mondială aproximativ 175 mii de femei. Reieșind din evaluările experților, venitul anual din traficul de persoane constituie de la 9 până la 32 miliarde de dolari. Totodată, în ceea ce privește veniturile, acest fenomen ocupă a treia poziție după traficul de arme și de droguri [2, p. 11].

Unii specialiști în domeniu au constatat, în urma studiilor efectuate, că în perioada ultimelor patru secole de comerț cu sclavi acesta nu depășea 12 milioane de oameni și, comparând această cifră cu perioada anilor 1970-2000, sesizăm că doar în Asia numărul femeilor și copiilor vânduți în sclavie sexuală a constituit circa 30 de milioane [3, p. 244; 4, p. 78-79].

Datele statistice oficiale cu privire la infracțiunile din sfera exploatării sexuale a femeilor și copiilor în Republica Moldova pentru ultima perioadă de timp au fixat o creștere generală a numărului de infracțiuni din categoria analizată. Este important de evidențiat faptul că infracțiunile din sfera exploatării sexuale a femeilor și copiilor fac parte din numărul celor mai latente tipuri de criminalitate. Unele studii în domeniu au demonstrat că latența infracțiunilor care se încadrează în parametrii „comerțului cu sclavi” în scop de exploatare sexuală este atât de înaltă, încât pentru obținerea unei imagini relativ complete despre aceste fapte penale cifrele statisticii oficiale trebuie majorate aproximativ de 11 ori [5, p. 187].

În contextul menționat, mai trebuie adăugat că datele oficiale nu reflectă numărul real al femeilor, îndeosebi al minorilor care au suferit în urma diverselor forme de violență sau abuz sexual, deoarece atentatele infracționale asupra copiilor din diferite cauze nu sunt incluse în statistica oficială. Totodată, constatăm că în Republica Moldova crește anual numărul victimelor care au avut de suferit în urma infracțiunilor cu caracter sexual, însă o parte semnificativă a acestor fapte sunt calificate conform diferitor articole din Cap. IV al Codului penal, „Infracțiuni privind viața sexuală” (art. 171, 172, 173, 174, 175, 175¹), deși

în multe din ele se disting clar semnele unor infracțiuni legate de exploatarea sexuală.

Prin urmare, constatăm că datele statistice oficiale nu corespund situației reale și nu permit evaluarea obiectivă a dimensiunilor fenomenului exploatării sexuale a femeilor și copiilor. Oricum, relevarea mai exactă a numărului de fapte criminale din domeniul vizat prezintă o sarcină greu de realizat chiar și pentru specialiștii calificați.

Totodată, reducerea iluzorie a indicatorilor absoluți ai criminalității din sfera exploatării sexuale a femeilor și copiilor este realizată, îndeosebi prin sporirea artificială a cotei infracțiunilor latente din acest domeniu, fapt care nu permite evaluarea adecvată a criminalității legate de exploatarea sexuală ca o amenințare socială serioasă. Ca rezultat, măsurile de contracarare a acestui fenomen devin inefficiente, iar situația criminogenă la capitolul respectiv se agravează.

Metode și materiale aplicate. Respectivul articol științific a fost elaborat în baza materialului teoretic și doctrinar din domeniul de referință. Totodată, la cercetarea acestei probleme au fost aplicate mai multe metode de investigare științifică specifice teoriei dreptului și criminologiei: metoda logică, metoda analizei comparative, metoda statistică, analiza sistemică etc.

Rezultate obținute și discuții. În ultimii ani, așa-numita piață a serviciilor sexuale este strâns legată de schimbarea principalelor caracteristici calitative ale criminalității din domeniul exploatării sexuale, fiind vorba despre transformarea acesteia într-o afacere criminală bine organizată, cu un caracter național pronunțat.

Astfel, conform datelor OSCE, în fiecare an mii de femei sunt traficate în străinătate, unde, în cele mai frecvente cazuri, sunt supuse exploatării sexuale [6]. Trebuie menționat că exploatarea femeilor și copiilor în scopuri sexuale aduce criminalității organizate venituri extrem de mari. Ca exemplu poate fi relatată informația prezentată de către Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) despre faptul că după destrămarea URSS și a întregu-

lui Bloc de Est s-a declanșat un val al traficului organizat de femei. Printre altele, există date cu referire la traficarea a mii de femei în Israel, inclusiv din Republica Moldova – n.a., de către grupuri transnaționale organizate rusești, ucrainene și moldovenești sub acoperirea migrației evreiești [7, p. 211]. Situații similare există și până în momentul de față, structurile criminale organizate continuând să-și extindă activitatea criminală legată de exploatarea sexuală în funcție de solicitările existente pe piața serviciilor sexuale din diferite țări.

În conformitate cu normele internaționale, exploatarea sexuală reprezintă unul din scopurile principale ale traficului de persoane. De-a lungul secolelor și până în prezent, cel mai puternic factor care generează prosperarea comerțului cu sclavi a fost și rămâne a fi prostituția, care permite exploatarea de „sclave sexuale” obținerea stabilă a unor venituri suplimentare. Prin aceasta se explică situația că în multe state comerțul cu sclavi se asocia cu prostituția, precum și faptul că sistemele actuale ale traficului de persoane sunt strict orientate spre menținerea prostituției și a altor forme de exploatare sexuală.

În sens criminologic, astfel de fenomene precum prostituția, practicarea căreia este sancționată de legislația contravențională a Republicii Moldova, constituie de multe ori o premisă indispensabilă pentru comiterea infracțiunilor analizate, întrucât limita dintre prostituția pedepsită contravențional și infracțiunile legate de exploatarea sexuală este convențională în majoritatea cazurilor și, practic, exclude posibilitatea practicării acestei meserii în mod individual.

Conform statisticii oficiale, anual se înregistrează circa 500 de cazuri de practicare a prostituției pe teritoriul Republicii Moldova, dintre care aproximativ 75% sunt comise în mun. Chișinău. Mai grave sunt cazurile de proxenetism, îndeosebi atunci când sunt comise de către diferite structuri criminale organizate.

Potrivit investigațiilor unor autori, care au evaluat sub aspect economic veniturile obținute pe piața serviciilor sexuale (cu referire la prostituție) în limita produsului intern brut

(PIB) din diferite țări, sesizăm următorul fapt: în Rusia acestea au constituit 0,2% din PIB (aproximativ 0,6 miliarde de dolari SUA); în Italia – 0,1%; în Olanda – 0,1%; în Marea Britanie – 0,2%; în Cehia – 0,3%. În ceea ce privește unele țări din sud-estul Asiei (Indonezia, Malaysia, Filipine și Thailanda), acești indicatori de venituri sunt mult mai mari – de la 2 până la 14% [8, p. 36-37, 176]. În Republica Moldova astfel de studii nu au fost efectuate, însă reieșind din faptul că multe femei sunt traficate peste hotarele țării în scop de exploatare sexuală și luând în considerare aspectul latent destul de accentuat al acestui fenomen, este foarte dificil de a evalua, chiar și cu aproximație, volumul unor asemenea venituri neoficiale și raportarea lor la PIB-ul țării.

Prin urmare, cele relatate ne determină să semnalăm faptul că intensificarea tendințelor negative ale criminalității din sfera exploatarea sexuală a femeilor și copiilor atestă prezența unor schimbări patologice serioase la nivelul întregii societăți.

Regula neformală existentă în lumea contemporană cu privire la evaluarea nivelului de dezvoltare a societății prin prisma aprecierii gradului de protecție a celor mai vulnerabile categorii ale populației – bătrâni, femei și copii, permite să concluzionăm că în ultimii ani anume aceste categorii de persoane se caracterizează printr-un grad sporit de victimitate. În cele din urmă, femeile și copiii devin cel mai frecvent victime ale celor mai dure și cinice forme de încălcare a drepturilor omului.

Înainte de a prezenta unele rezultate ale prezentului studiu criminologic, vom preciza care fapte social periculoase le atribuim la categoria infracțiunilor din sfera exploatarea sexuală: traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală (art. 165 CP), traficul de copii în scopul exploatarea sexuală, comerciale și necomerciale, în prostituție sau în industria pornografică (art. 206 alin. (1), lit. a) CP), pornografia infantilă (art. 208¹ CP), recurgerea la prostituția practică de un copil (art. 208² CP), proxenetismul (art. 220 CP).

De asemenea, tangențial s-au făcut anumite referiri la infracțiunile conexe săvârșite

împotriva victimelor exploatării sexuale, inclusiv împotriva minorilor: violul (art. 171 CP), acțiunile violente cu caracter sexual (art. 172 CP), hărțuirea sexuală (art. 173 CP), raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani (art. 174 CP), acțiuni perverse (art. 175 CP) ademenirea minorului în scopuri sexuale (art. 175¹ CP). De regulă, aceste fapte infracționale tot mai des sunt comise împotriva victimelor exploatării sexuale atât de către infractori în scopul reprimării voinței persoanei și constrângerii acesteia la prostituție, cât și de către „clienți” – utilizatori ai serviciilor sexuale.

În urma analizei materialelor statistice și a cauzelor penale cu privire la infracțiunile prevăzute de articolele 165, 206, 208¹, 208², 220 CP RM constatăm faptul că 83,0% din totalul respectivei categorii de infracțiuni identificate și înregistrate au fost săvârșite în localități urbane, iar 17,0% în localități rurale.

Totodată, peste 40,0% din aceste infracțiuni au fost comise în circumstanțe agravante (de către un grup de persoane, de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, asupra a două sau mai multor persoane, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei, asupra minorilor, inclusiv asupra copiilor care nu au împlinit vârsta de 14 ani, cu folosirea situației de serviciu etc.).

Abordând diferențiat problema examinată, datele faptice cu referire la anumite componente de infracțiuni s-au dovedit a fi diferite. Astfel, în cazul traficului de ființe umane comis în scopul exploatării sexuale (art. 165 CP), numărul infracțiunilor săvârșite în circumstanțe agravante atinge cota de 65,4%; în cazul proxenetismului (art. 220 CP) ponderea acțiunilor calificate este în limitele de 70-80%.

În urma analizei situației criminogene la capitolul implicării minorilor în scene pornografice, se constată că aproximativ în 70% din cazuri acestea au fost comise în circumstanțe calificate, de cele mai multe ori de către două și mai multe persoane sau chiar de către unele grupări criminale organizate. În același timp, aceste categorii de infracțiuni, reieșind din specificul psihofiziologic al persoanelor

victimizate, se caracterizează printr-un nivel înalt de latență, din care considerente o bună parte din respectivele fapte nu sunt reflectate în informația statistică.

Datele obținute în urma elucidării unor aspecte destul de negative ale infracțiunilor legate de pornografia infantilă și infracțiunile conexe reflectă nu doar tendințele nefavorabile ale acestui gen de criminalitate, dar demonstrează și situația deosebit de periculoasă care influențează distructiv asupra genofondului nostru, prezentând un pericol real chiar și pentru securitatea națională a țării.

Din păcate, în comiterea unor astfel de infracțiuni sunt implicați de multe ori atât cetățeni ai Republicii Moldova, cât și cetățeni ai altor state. Spre exemplu, un italian și o persoană cu dublă cetățenie, a Norvegiei și a Federației Ruse, au fost condamnați pentru proxenetism, pornografie infantilă și trafic de copii, decizia fiind pronunțată de Judecătoria Centru, mun. Chișinău. Reieșind din materialele dosarului penal, cetățeanul italian, folosind legenda selectării copiilor pentru includerea într-o echipă de fotbal din Italia, recruta copii din familii social-vulnerabile pentru exploatare sexuală. Organele de drept au reușit reținerea și arestarea bărbatului în momentul tentativei de abuzare sexuală a unui băiat în vârstă de 13 ani. Anterior, în anul 2000, cetățeanul italian a mai fost condamnat pe teritoriul Italiei pentru raporturi sexuale cu minori. În cazul cetățeanului Norvegiei, care deținea și cetățenia Federației Ruse, s-a constatat că venise în Republica Moldova pentru instituirea unei rețele de oferire a serviciilor de turism sexual pentru persoane de orientare netradițională. Inculpatul a creat un site pe care a plasat profilurile unui grup de băieți minori, originari din Republica Moldova. Pentru serviciile sexuale acordate beneficiarii plăteau proxenetilor în medie câte 500 de euro, dintre care minorilor le revenea de la 150 până la 500 de lei. Victimele recrutate și exploatare sexual erau băieți cu vârsta cuprinsă între 14-17 ani, din familii social-vulnerabile, unii din ei fiind originari din regiunea transnistreană. Prin urmare, instanța de judecată i-a condamnat

pe cei doi cetățeni străini la câte 21 de ani de închisoare, iar pe alți trei complici ai lor, cetățeni ai Republicii Moldova, la pedepse a câte 10, 11 și 18 ani de închisoare [9].

Cercetând problema exploatării sexuale a femeilor și minorilor sub aspect criminologic, este necesar de remarcat că, în esență, aceasta este constituită dintr-un complex de infracțiuni, derulat într-un anumit proces, în decursul căruia infractorii, intenționând să realizeze scopul exploatării sexuale, comit și alte fapte penale ce prezintă un pericol social sporit: răpirea persoanei, privarea ilegală de libertate, tortura, tratamentul inuman sau degradant, vătămarea intenționată a integrității corporale sau a sănătății, violul, acțiuni violente cu caracter sexual, hărțuirea sexuală, raportul sexual cu persoane care nu au atins vârsta de șaisprezece ani, acțiuni perverse etc. Evident că, cu cât mai dificil este acest proces, cu atât mai mult se impune activitatea organizată în grup pentru sporirea eficacității acțiunilor infracționale. În acest sens, practica demonstrează că ponderea respectivelor infracțiuni comise în grup oscilează de la 30% până la 55%, iar în unele cazuri cota acestora poate atinge 75%.

Ținând cont de faptul că traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale întru-chipează atât forme neorganizate (activitate infracțională individuală), cât și forme organizate de manifestare (activitate criminală în grup desfășurată la nivel interstatal sau transnațional), subliniem că, de regulă, „prețul” victimei depinde de complexitatea pregătirii și săvârșirii infracțiunii. Atât în materialele practicii judiciare, cât și în sursele mass-media pot fi întâlnite informații despre vânzarea copiilor de către mamă (sau ambii părinți) care consuma alcool sau se droga, fiind indiferentă de faptul că în aceste împrejurări copilul ar putea fi exploatat sexual sau ar putea deveni donator de organe pentru transplant.

În realitate, un preț ridicat pentru potențialele victime ale exploatării sexuale îl pun infractorii implicați „profesional” în acest gen de activitate. În calitate de exemplu poate fi relatat următorul caz din practica judiciară națională. Membrii unui grup criminal constituit din

cinci persoane, care aveau legături infracționale cu grupări criminale din Rusia, Grecia, Italia și Turcia, practica traficul de femei originare din Republica Moldova pentru exploatarea sexuală a lor în afara țării, obținând ca rezultat venituri de aproximativ un milion de lei, taxa percepută pentru fiecare victimă variind de la 1500 până la 3000 de euro [10].

Practica judiciară relevă situații când traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală este comis de grupări mixte ce întru-nesc infractori din Republica Moldova și din alte țări, recrutarea fiind efectuată sub diferite pretexte. Astfel, C.R. prin rechizitoriu a fost învinuită de faptul că la sfârșitul lunii iunie 2007, aflându-se în r-nul Criuleni, în scopul exploatării sexuale comerciale, fără consimțământul persoanei, împreună și prin înțelegere prealabilă cu C.A. și alte persoane de origine turcă, nestabilite de către organul de urmărire penală, a recrutat-o pe L.R., prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate a părții vătămăte, datorită situației precare a acesteia din punctul de vedere al supraviețuirii sociale, propunându-i plecarea la un lucru bine plătit în calitate de vânzătoare la un market din Turcia. Ajungând la locul destinației, L.R. a fost întâlnită de o persoană de origine turcă pe nume „Selciuc”, nestabilă de organul de urmărire penală, care acționând prin înțelegere prealabilă cu C.R. și C.A., a transportat-o pe ultima în or. Kumburgaz, Turcia, unde a adăpostit-o în hotelul „Ghenciler”, și unde aceasta, contrar voinței sale, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil, a fost impusă să acorde servicii sexuale diferitor bărbați, fiind exploatată sexual până la data de 20 septembrie 2007. Astfel, inculpata a fost învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) CP, trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea persoanelor, fără consimțământul acestora, săvârșită în scop de exploatare sexuală comercială, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate și de mai multe persoane [11].

În ultimii ani a crescut numărul infracțiunilor legate de pornografia infantilă. În acest sens, este important de menționat că anterior activitățile de pregătire (recrutarea minorilor, pregătirea spelunii, înregistrarea foto și video etc.), urmate ulterior de schimbul și comercializarea „producției” finite, aveau loc pe teritoriul unei singure țări. În ultima perioadă de timp, datorită posibilităților tehnice care permit folosirea maximală a rețelelor internet, infractorii au reușit să se extindă cu asemenea gen de activitate infracțională la nivel internațional, fapt care le permite să obțină venituri colosale din vânzările producției cu conținut pornografic. De asemenea, aceasta influențează și asupra reducerii prețului materialelor pornografice pe teritoriul Republicii Moldova, precum și comercializarea lor la un tarif avantajos partenerilor și clienților străini.

Industria pornografiei infantile prin intermediul internetului ia amploare în ultimii ani în Republica Moldova. Spre exemplu, în urma elucidării mai multor cazuri de acest gen, angajații organelor de resort au ridicat suporturi magnetice care conțineau imagini cu copii de 11-14 ani, supuși abuzului sexual. Printre abuzatori au fost identificați un administrator al unui centru comercial din Chișinău, un preot, un producător de revistă, un student și doi directori de întreprinderi [12].

În unele cazuri și copiii implicați în scene cu conținut pornografic pot fi atât din Republica Moldova, cât și din alte țări. Astfel, în anul 2014 angajații Centrului de combatere a crimelor informatice au documentat și au stopat distribuirea a peste 4500 de imagini și 13 600 de fișiere video cu copii implicați în activități sexuale reale, precum și abuzatorii acestora. Totodată, în urma activității de identificare a copiilor de pe imaginile din categoria pornografie infantilă, s-a reușit identificarea a șase copii abuzați și exploatați în industria pornografică, doi dintre care erau din Republica Moldova, doi din Federația Rusă și câte unul din Georgia și Ucraina [13].

Este important de menționat că principalele târguri sexuale în care sunt implicați copiii au loc pe rețelele de socializare, mai ales

pe forumurile cu caracter închis. Ofițerii de poliție sunt nevoiți să se infiltreze și să cerceteze minuțios toate discuțiile dintre eventualul abuzator și victimă. Și jocurile on-line, care par inofensive la prima vedere, prezintă un pericol enorm pentru copii. S-a constatat că și prin intermediul acestora copiii sunt ademeniți de către traficanți, prin propuneri de facilitare a regulilor de joc [14].

Este evident că caracteristicile menționate ce se referă la activitatea infracțională din sfera exploatarea sexuală a femeilor și copiilor, inclusiv caracterul complex al acesteia, creează o serie de dificultăți în activitatea organelor de resort legate de identificarea, reținerea și tragerea la răspundere penală a tuturor persoanelor implicate în astfel de rețele criminale. Totodată, la cele menționate mai trebuie adăugat că infractorii din așa-numita industrie a sexului au un grad ridicat de influență asupra diferitor funcționari ai organelor de drept și ai altor structuri ale puterii prin prisma coruperii lor, iar uneori profesionalismul slab dezvoltat și îndeplinirea neconștientă a obligațiilor de serviciu de către persoanele responsabile împiedică procesul de prevenire și combatere eficientă a respectivului gen de criminalitate.

Toate acestea se reflectă negativ asupra faptului că cele mai grave forme organizate de exploatare sexuală a femeilor și copiilor, îndeosebi traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală și implicarea minorilor în „industria pornografică”, rămân fără reacție corespunzătoare din partea organelor abilitate ale statului. În libertate rămân multe persoane care au comis astfel de infracțiuni, nefiind identificate și trase la răspundere. Prin urmare, aceasta influențează asupra aprecierii juridico-penale a unei anumite fapte prejudiciabile: în unele cazuri, instanțele de judecată nu califică infracțiunea ca fiind comisă de un grup de persoane cu înțelegere prealabilă sau de un grup criminal organizat, ceea ce reduce nemotivat termenul pedepsei aplicat persoanelor condamnate etc. Iar cel mai important este că membrii acestor grupuri infracționale rămân de multe ori nepedepsiți, având posibi-

litatea de a continua activitatea criminală.

În continuare, considerăm oportun de a evalua succint formele organizate de exploatare sexuală a femeilor și copiilor, care includ diferite etape de activitate criminală (cu referire la traficul de ființe umane în scopul exploatarei sexuale): recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea, primirea, vânzarea-cumpărarea, în timpul realizării cărora sunt folosite diferite metode și mijloace.

Astfel, una din cele mai răspândite este publicarea în mass-media a anunțurilor publicitare cu privire la oferirea unui serviciu avantajos și bine remunerat, inclusiv cu deplasarea la muncă peste hotarele țării. În cele mai multe cazuri, astfel de anunțuri sunt orientate spre naivitatea potențialilor „clienți”, care, de regulă, nu analizează esența reală a presupusului serviciu și de ce pentru prestarea unei astfel de activități nu este nevoie de experiență, studii etc.

La fel de răspândite sunt și invitațiile la studii în agenții de modeling, de participare la concursuri de frumusețe, la programe de divertisment și alte evenimente de elită, pentru așa-numita însoțire a oamenilor bogați și influenți etc. În majoritatea cazurilor, fetele care nu dispun de parametri de model nu-și dau seama despre imposibilitatea reală de a asigura cu locuri de muncă un număr atât de mare de pretendente.

O altă metodă de implicare este agitația efectuată de fetele care s-au întors de peste hotare și descriu atractiv avantajele muncii prestate în străinătate. Totodată, rămân a fi destul de populare și alte metode, cum ar fi: căutarea unui „mire în străinătate” prin intermediul agențiilor matrimoniale, „mirese prin corespondență” etc.

Concluzii. Tipurile criminalității organizate în domeniul exploatarei sexuale a femeilor și minorilor, inclusiv cele cu caracter transnațional (de regulă, traficul de ființe umane în scopul exploatarei sexuale), sunt însoțite de înșelăciune și violență chiar în procesul de transportare a viitoarelor victime către locul exploatarei. Pentru asigurarea transportării reușite a potențialelor victime din Republica Moldova în străi-

nătate, exploatatorii (traficantii de „marfă vie”) se ocupă de perfectarea documentelor necesare, inclusiv de viză, dacă este cazul, care permite traversarea hotarului, după ce documentele respective sunt retrase și păstrate la așa-numiții vânzători. Ulterior, la discreția lor, se determină tipul de transportare, locul și condițiile de trai și de alimentare, regimul de „lucru” al viitoarelor „slave sexuale” etc.

Atunci când este imposibilă transportarea lor legală, infractorii recurg la transportarea ilegală (contrabanda cu „marfă vie”), care, la rândul său, poate genera în unele cazuri consecințe destul de grave (de exemplu, vătămarea gravă a sănătății sau chiar provocarea decesului victimei în timpul transportării lor în frigidere industriale, în portbagajele automobilelor etc.). Ulterior, victimele care au fost deja transportate sunt amplasate, de regulă, în apartamente închiriate și case izolate.

În ultima perioadă de timp s-au constatat și alte forme de activitate care, aparent, constituie exploatare sexuală. Este vorba despre angajarea modelelor tinere de sex feminin care realizează sesiuni video cu caracter erotic prin intermediul camerei web clienților din afara Republicii Moldova în schimbul unei plăți – „video-chat”. În acest context, făcând referință la practica CtEDO (cauza Litschauer vs. Moldova), scoatem în evidență următoarele. Reclamantul, Martin Litschauer, de naționalitate austriac, la momentul evenimentelor era proprietarul unei companii, înființată în Republica Moldova, care desfășura o activitate erotică de video-chat la Chișinău. Ea a angajat modele tinere de sex feminin care realizau video erotice prin intermediul camerei web clienților din afara Moldovei în schimbul unei plăți [15].

Analizând circumstanțele cauzei, CtEDO a statuat că în absența contactului fizic, performanțele video-chatului erotic nu pot fi considerate ca prostituție. Totodată, a fost constatat violarea Articolului 5 §1 (detenția ilegală) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Republica Moldova fiind obligată să-i achite reclamantului suma de 10 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral, precum și costuri și cheltuieli [15].

În urma celor relatate mai sus, constatăm că tendințele nefavorabile ale criminalității în sfera exploataării sexuale a femeilor și minorilor sunt demonstrate nu doar de dinamica în creștere (cu unele excepții) a infracțiunilor comise în ultimul deceniu, ci și de schimbările calitative care s-au produs în structura categoriei respective de infracțiuni.

Referințe bibliografice

1. Trafficking in Persons Report, June 2018. În: <https://www.state.gov/documents/organization/282798.pdf>
2. ПОКАТОВИЧ, Е.В. Социально-экономические исследование проституции. В: Вестник ВГУ. Серия: Экономика и управление, 2012, №1. С. 32-42. În: <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/econ/2012/01/2012-01-06.pdf>
3. SESWANTSHO, Godfrey Lebeya. Defining organized crime: a comparative analysis: PhD thesis. University of South Africa, 2012. 472 p. În: http://uir.unisa.ac.za/bitstream/handle/10500/6547/thesis_lebeya_sg.pdf?sequence=1
4. ЕВСТИФЕЕВА, Е.В. Теоретические проблемы уголовно-правовой ответственности за торговлю людьми: Дис. ... канд. юрид. наук. Саратов, 2002. 197 с.
5. Теоретические основы исследования и анализа латентной преступности. Монография. Под ред. ИНШАКОВА, С.М. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2015. 839 с. ISBN 978-5-238-02125-6.
6. OSCE Annual Report 2017. În: <https://www.osce.org/annual-report/2017>
7. РЕПЕЦКАЯ, А.Л. Транснациональная организованная преступность. Иркутск: Изд-во БГУЭП, 2005. 215 с.
8. MALAREK, V. The Natashas: Inside the New Global Sex Trade. New York: Arcade Books, 2011. 320 p. ISBN 978-1-61145-326-3.
9. Dosarul penal nr. 1-143/2012. În: Arhiva Judecătorei Centru, mun. Chișinău.
10. Dosarul penal nr. 1-145/2010. În: Arhiva Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău.
11. Dosarul penal nr. 1ra-704/2014. În: http://jurisprudenta.csj.md/search_case_lawp.php?id=49
12. Pornografie infantilă: printre abuzatori este și un preot. În: <https://www.timpul.md/articol/pornografie-infantila-printre-abuzatori-este-i-un-preot-49600.html>
13. 13 cauze penale inițiate pentru pornografia infantilă prin Internet. În: https://www.prime.md/ro/13-cauze-penale-initiate-pentru-pornografia-infantila-prin-internet_5997.html
14. Pornografie infantilă: printre abuzatori este și un preot. În: <https://www.timpul.md/articol/pornografie-infantila-printre-abuzatori-este-i-un-preot-49600.html>
15. Cauza Litschauer c. Moldovei. În: <http://agent.gov.md/wp-content/uploads/2019/03/LITSCHAUER-v.-RE-PUBLICA-MOLDOVA-red.pdf>

Despre autori

Iurie LARII,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Prorector pentru știință,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: iulari72@gmail.com*

Oleg POHILĂ,

*doctor în drept
e-mail: oleg.pohila@gmail.com*